

Sygn. akt II CSK 23/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku P. [...] Spółki Akcyjnej w K.
przy uczestnictwie A. W. i J. W.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 lipca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt IV Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestników kwotę
120 zł (sto dwadzieścia) tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w P. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 listopada 2012 r. w ten sposób, że oddalił wniosek o stwierdzenie zasiedzenia przez wnioskodawcę służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesylu, która miała obciążać wskazane nieruchomości.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca powołał obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt. 1, 2 i 4 k.p.c. Zagadnienie prawne związane jest z koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytanie czy dla przyjęcia dobrej wiary przedsiębiorstwa przesylowego niezbędne jest wskazanie w decyzji wydanej na podstawie art. 35 i 36 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (jedn. tekst: Dz.U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.) nieruchomości i ich właścicieli, czy też wystarczy wykazanie dowodami, że linia energetyczna została wybudowana na podstawie odpowiednich decyzji administracyjnych, w tym decyzji wywłaszczeniowych, co wskazuje na dobrą wiarę przedsiębiorstwa przesylowego. Potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości dotyczy art. 172 § 1 w związku z art. 292 k.c. i łączącej się z nimi problematyki przesłanek dobrej wiary podmiotu, którego posiadanie nieruchomości prowadziło do zasiedzenia służebności, ponieważ występuje rozbieżność w orzecznictwie sądów powszechnych. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej połączona została z zarzutem rażącego naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 7 k.c., art. 234 k.p.c. w odniesieniu do przesłanek art. 172 § 1 w związku z art. 292 k.c. oraz art. 244 § 1 i art. 252 k.p.c. co do oceny dokumentów w postaci decyzji administracyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź

dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej uzasadnione przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązanie go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Odwołanie się do przyczyny istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości interpretacyjne, nie

doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SW39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane).

W odniesieniu do obu przyczyn prezentowane przez skarżącego argumenty nie uwzględniają konieczności wykazania adekwatności oczekiwanego rozwiązania przedstawionych wątpliwości z właściwą oceną zgłoszonego żądania. Należy zwrócić uwagę na stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13 (Biul. SN z 2014 r., nr 4, poz. 9), które dotyczy wprost kwestii możliwości zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesylu. Wywodzenie uprawnień do korzystania z nieruchomości z treści powołanych decyzji administracyjnych przenosi tę problematykę na uregulowania wiążące się z prawem, które było podstawą przyznania uprawnienia do posadowienia urządzeń przesylowych.

Jednolicie przyjmowane jest w orzecznictwie zapatrywanie, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.;

z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wniosek pozwanej. Nie może odnieść skutku twierdzenie o oczywistym i rażącym naruszeniu prawa połączone z przyczynami występowania istotnego zagadnienia prawnego i rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do tych samych uregulowań prawnych. Nie miało to jednak znaczenia w sytuacji podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały, która dotyczy wyłонionych w sprawie problemów.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia.

Na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy na tym etapie postępowania, przewidzianej w art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., orzeczono o kosztach postępowania kasacyjnego.

[aw]